

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ І СТРАТЕГІЇ РОЗБУДОВИ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

Розбудова сучасних освітніх систем розвинутих країн Заходу, зокрема, у країнах — членах Європейського Союзу, відбувається у різновекторних координатах централізації і децентралізації, глобалізації й інтеграції.

З позицій концепції цілісності світового педагогічного процесу й філософії освіти (С. І. Гессен, Дж. Д'юї, В. С. Біблер, Т. Хюсен, Б. Саймон, М. В. Еппл, В. П. Борисенков, З. О. Малькова, Б. Л. Вульфсон, В. Я. Пилиповський, К. І. Салімова, О. Н. Джуринський, R. Pachosiński, М. Фуллан, В. Г. Кремень, Г. Д. Дмитрієв, К. Głabicka та ін.) заслуговують на особливу увагу саме інтеграційні процеси у реформуванні освіти — передусім у напрямку такої освіти суспільства, за якою «тенденція до глобалізації суспільного розвитку характеризується такими основними рисами:

- зближенням націй, народів, держав, кроками до створення спільного економічного поля, інформаційного простору і т.п.;

- дедалі тіснішим зближенням характеру суспільних відносин у різних країнах світу, залежністю прогресу кожної країни від здатності спілкуватись із світом;

- зміною сутності держави, що змушена передавати частину своїх традиційних функцій об'єднанню держав континентального характеру (як, наприклад, Європейський Союз) чи загальносвітового (як ООН)» [1, с. 10].

Сучасний європейський формат інтеграційних процесів в освіті представлено переважно у двох версіях — двох концепціях європейської освіти: концепції Європейського Союзу та концепції Ради Європи.

Формування єдиного європейського простору, за концепцією Європейського Союзу — власне за Резолюцією Ради Європейського Співтовариства від 24 травня 1988 р. [2] та за іншими освітньо-політичними маніфестами ЄС, зорієнтовано на розробку освітньої системи у таких зазначених вище основних пріоритетних напрямках, як: полікультурна Європа, мобільна Європа, Європа якісної професійної підготовки, Європа якісної базової освіти, Європа в соціально-культурній та політико-економічній інтеграції з усім сучасним світом [3, с. 27—28].

Ідеологія освітньої політики Ради Європи, за рекомендаціями Парламентської Асамблеї Ради Європи (22 вересня 1989 р.) та за іншими освітніми меморандумами Ради Європи, базується на принципах розбудови Великої гуманістичної Європи як спільного Європейського дому, де інтеграційний поступ співіснує з чітко визначеними тенденціями збереження історично зумовленої специфіки духовного потенціалу європейських етносів як спільної культурної спадщини (Б. Л. Вульфсон, Л. І. Глухарев, М. Андерсен, Ю. В. Шишков, Ф. П. де ла Парте, Л. П. Пуховська) [4].

Базові ідеологічні імперативи основних концепцій європейської освіти спрямовано на формування парадигми континентальної і національної гармонізації суспільних відносин, на розв'язання фундаментального завдання інтеграції — духовне зближення народів Великої гуманістичної Європи.

Освітнім парадигмам країн Європейського Союзу характерна загальна спрямованість до інтеграції у цій важливій сфері суспільного життя. Базовим вектором тут визнається послідовна орієнтація на духовне зближення європейських народів — як стратегічну мету подальшого розвитку їх величезного культурного потенціалу. Важливе значення тут відіграє реформістський поступ у сфері, зокрема, обов'язкової освіти країн-членів Європейського Союзу у напрямку створення якісно нових моделей її організації — з урахуванням не лише вимог демократичного імперативу сучасної освіти, але й ідеології розширення параметрів гармонізації освіти і соціально-економічних можливостей держави.

Використана література

1. *Кремень В.Г.* Національна освіта як соціокультурне явище // *Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз.* — К.: Наук. думка, 2003. — С. 9—35.

2. *Resolution of the Council and the Ministers of Education Meeting Within the Council on the European Dimension in Education (24 May 1988)* // *ATEE News.* — 1992/1993. — № 38/39. — Р. 31—32.

3. *Пуховська Л.П.* Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності. — К.: Вища шк., 1997. — 180 с.

4. *Матвієнко О.В.* Розвиток систем середньої освіти в країнах Європейського Союзу: порівняльний аналіз [Текст] : дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01: захищ. 2005р. / *Матвієнко Ольга Василівна.* — К., 2005. — 492 с.